

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos institutas Vaikų ligų klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Vaikų pulmonologija 8 kreditai (216 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	6
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	<p>Pranešimo pristatymas ir vertinimas: pranešimas pristatomas tiksline tema, kuri derinama su koordinuojančiais dėstytojais (doktorantas turi išanalizuoti, apžvelgti ir pristatyti naujausias mokslines publikacijas, susijusias su iš anksto užduota tema).</p> <p>Pranešimo vertinimo kriterijai (minimalus įskaitomas balas – 5):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pateiktos medžiagos aktualumas, naujumas (1 balai); b) bendra pranešimo struktūra ir apimtis, žinių pateikimas, argumentacija ir konkretumas (2 balai); c) probleminių klausimų iškėlimas ir jų pagrindimas (2); d) gebėjimas apibendrinti, hipotezės formulavimas, tyrimo plano sudarymas bei jo pagrindimas (3 balas); e) vaizdinės medžiagos pateikimas, gebėjimas dalyvauti diskusijoje, atsakymai į klausimus (2 balai). 			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
<p>Studijuojami vaikų kvėpavimo sistemos anatomiciniai ir fiziologiniai ypatumai, kvėpavimo sistemos vystymasis intrauteriniu ir postnataliniu periodais, ypatingą dėmesį skiriant ankstyvajam postnataliniam periodui, skirtingo amžiaus vaikų kvėpavimo funkcijos ištyrimui, kvėpavimo sistemos radiologiniam ir kitokiam vaizdiniam ištyrimui, bronchoskopijai ir kitiems invazyviosios pulmonologijos tyrimo metodams, vaikų torakalinės chirurgijos pagrindams, kvėpavimo sistemos ryšiai su kitomis gyvybiškai svarbiomis vaiko organizmo sistemomis normoje ir ligos metu, įrodymais pagrįstai vaikų kvėpavimo organų ligų ir sindromų profilaktikai, diagnostikai, skubiajai pagalbai ir gydymui.</p>				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p>Intrauterininis kvėpavimo sistemos vystymosi periodas, atskirų kvėpavimo sistemos dalių diferenciacijos laikas, kritiniai raidos periodai. Postnatalinis kvėpavimo sistemos vystymasis, plaučių alveolizacija. Kvėpavimo sistemos vystymąsi įtakojantys veiksniai (pasyvus ir aktyvus rūkymas, aplinkos tarša, infekcija, deguonies badas, termo- ir barotrauma, kt.). Surfactanto sistemos branda, surfactanto trūkumo ir funkcinės brandos sukeltos ligos. Dujų apykaita prenataliniu ir postnataliniu periodu. Šarmų – rūgščių balansas ir jo įvertinimo būdai. Ūminis kvėpavimo veiklos nepakankamumas, pirmoji pagalba, gydymas. Naujagimių ir vyresnių vaikų gaivinimas. Įvairaus amžiaus vaikų intubacija. Dirbtinės plaučių ventilacijos tipai, indikacijos, atlikimo technika. Naujagimių asfiksija. Naujagimių pneumonija, respiracinio distreso sindromas. Lėtinė</p>				

naujagimystės periodo plaučių liga. Įgimtos kvėpavimo takų anomalijos (tracheomaliacija, bronchomaliacija, ezofagotrachėjinė fistulė, kraujagysliniai žiedai, kt.). Įvairaus amžiaus vaikų krūtinės ląstos rentgenologinis ištyrimas, kompiuterinė tomografija. Bronchoskopija, bronchoalveolinis lavažas, transbronchinė biopsija, plaučių echoskopija ir kiti instrumentiniai tyrimai. Elektrinio impedanco tomografija. Pleuros punkcija, pleuros ertmės drenavimas. Chloridų kiekio prakaito tyrimas. Bazinių nosies potencialų matavimo tyrimas. Genetinis ištyrimas pulmonologijoje, dažniausi genetiniai sindromai vaikų pulmonologijoje. Funkciniai plaučių tyrimai (spirometrija, bronchų išplėtimo mėginys, krūvio mėginiai, inertinių dujų išplovimo mėginys, NO iškvepiamame ore, kt.). Įgimtų ligų, pasireiškiančių kvėpavimo sistemos pažeidimu, skринingas naujagimystėje. Ūminis rinitas, tonzilitas, sinusitas, otitas. Sinobronchinis refleksas. Alerginis rinitas, jo klasifikacija, sunkumo įvertinimas ir gydymas. Viršutinių kvėpavimo takų obstrukcinių ligų etiologija ir diferencinė diagnostika: obstrukcinis laringitas, epiglotitas, bakterinis tracheitas. Ūminė virusinė respiracinė infekcija, gripas ir jo komplikacijos. Ūminės apatinių kvėpavimo takų obstrukcijos diferencinė diagnostika: bronchų astmos paūmėjimas, obstrukcinis bronchitas, bronchiolitas, svetimkūnis kvėpavimo takuose. Bronchų astmos fenotipai, endotipai, diagnostika skirtingo amžiaus vaikams, sunkumo įvertinimas, paūmėjimo ir ilgalaikis pakopinis gydymas. Specifinė imunoterapija, biologinė terapija. Poinfekcinis ir kitos etiologijos padidinto bronchų jaudrumo sindromas. Vaikų užsitęsusio ir lėtinio kosulio diferencinė diagnostika ir gydymas. Psichogeninės kosulio priežastys (kosulio tikas, balso stygų disfunkcija, kt.). Plaučių ir tarpuplaučio navikai, čiobrialiukės hiperplazija. Pneumokoniozės. Intersticinės plaučių ligos. Skendimo, krūtinės ląstos suspaudimo sindromas, apsinuodijimas dūmais ir kitais degimo produktais. Pirminis ir antrinis mukocilijinio klirenso nepakankamumas. Plaučių patologija sergant nervų ir raumenų degeneracinėmis ligomis, kologenezėmis. Gastroezofaginio reflukso liga. Plaučių patologija sergant įgimtomis ir įgytomis širdies ligomis. Pirminė plaučių hipertenzija. Alfa 1 antitripsino deficitas. Plaučių patologija sergant įvairios etiologijos sepsiu. Ūminė bendruomenėje įgyta pneumonija, jos etiologija skirtingo amžiaus vaikams, diagnostika, sunkumo įvertinimas, indikacijos hospitalizacijai, gydymo namuose ir ligoninėje algoritmai, racionalaus gydymo antibiotikais pagrindai. Pneumonijos komplikacijos. Hospitalinė pneumonija. Pleuritas, empiema. Tuberkuliozė, jos formos, diagnostika, gydymas, specifinė profilaktika. Lėtinės pūlingos kvėpavimo sistemos ligos: cistinė fibrozė, bronchektazinė liga, pirminė ciliarinė diskinezija. Įgimti ir įgyti imunodeficitai ir plaučių ligos. Cistinės fibrozės etiologija, diagnostika, paūmėjimo ir ilgalaikis gydymas. Kvėpavimo takų ligų valdymas vakcinomis. Deguonies terapijos pagrindai. Invazinės ir neinvazinės ilgalaikės terapijos gydymo indikacijos, gydymo namuose principai. Vaikų torakalinės chirurgijos pagrindai, ūminis kraujavimas iš kvėpavimo takų, indikacijos kvėpavimo sistemos ligų chirurginiam gydymui. Bronchų ir plaučių parenchimos biopsijos indikacijos ir paėmimo būdai. Vaikų plaučių ir plaučių-širdies komplekso transplantacijos indikacijos, donoro ir recipiento atrankos principai, pooperacinė priežiūra. Aukštikalnių pulmonologijos pagrindai. Sportas ir plaučių ligos. Antibiotikų, antiastminių ir kitų plaučių ligoms gydyti skirtų vaistų klinikinė farmakologija.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos vaikų ligų diagnostikos ir gydymo protokolai: 43 rizikingiausių paciento saugai vaikų ligų ir būklių diagnostikos ir gydymo metodinės rekomendacijos (2015, atnaujinta 2022-02-08), 2450 p.

<http://sam.lrv.lt/diagnostikos-gydymo-metodikos-ir-rekomendacijos/diagnostikos-ir-gydymo-protokolai>

2. Vaikų tuberkuliozės profilaktika, diagnostika ir gydymas. Mokymo knyga visų specialybių gydytojams, gydytojams rezidentams ir studentams (2019) Red. Valiulis A. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 82 p.
3. ERS handbook in paediatric respiratory medicine (2013) Eds: Eber E., Midulla F. – Lousane: European Respiratory Society Publ., 720 p.
4. Pediatric Pulmonology. Policy of American Academy of Pediatrics (2011) Ed: Light MJ. Chicago: AAP Publ., 1181 p.
5. Forfar & Arneil's Textbook of Pediatrics 7th Edition. (2016) Eds. McIntosh N, Helms PJ, Smyth RL. Edinburg: Elsevier Publ., 1985 p.
6. Kending's disorders of the respiratory tract in children (2006) Eds: Chernick V, Boat TF, Wilmott RW, Bush A. Philadelphia: Saunders / Elsevier, 1110 p.
7. Respiratory medicine, Volume 1. (2014) Eds. Gibson CJ, Geddes DM, Costabel U, Sterk PJ, Corrin B. London: Saunders / Elseviers Ltd., 1032 p.
8. Respiratory medicine, Volume 2. (2014) Eds. Gibson CJ, Geddes DM, Costabel U, Sterk PJ, Corrin B. London: Saunders / Elseviers Ltd., 2042 p.
9. European master course in paediatrics (2011) Eds: Tenore A, Levene M. Edinburgh: Churchill Livingstone, 815 p.
10. Imaging of diseases of the chest. 3rd Edition. (2000) Eds. Armstrong P, Wilson AG, Dee P, Hansell DM. London: Mosby, 1039 p.
11. American Academy of Pediatrics textbook of pediatric care. 1st Ed. (2009) Eds: McInerny TK, Adam HM, Campbell DE, Kamat DK, Kelleher KJ. Elk Grove: AAP Publ., 2935 p.
12. Pathology of the lungs (2010) Ed. Corrin B. London: Churchill Livingstone, 668 p.

KONSULTUOJANTYS DĚSTYTOJAI

1. Dalykų koordinuojantis dėstytojas: Arūnas Valiulis (prof., habil. dr.).
2. Sigita Petraitiene (doc. dr.)

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė